

Radni - sesja
Komisja Zdrówia
Komisja Budżetu
Komisja Spraw Obywatelskich

18.10.2019

RADA MIEJSKA
W KŁODZKU

Przygotowanie Ośrodka Pomocy Społecznej do zabezpieczenia mieszkańców miasta Kłodzka w okresie jesienno-zimowym 2019-2020.

Wpł. 18-10-2019

Nr 597

zab.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku w każdym roku podejmuje kompleksowe działania zmierzające w pełni do zabezpieczenia osób i rodzin, które z uwagi na wiek, niepełnosprawność, samotność, niskie dochody oraz bezdomność nie są w stanie w oparciu o własne środki finansowe, zasoby i możliwości zabezpieczyć swojej sytuacji bytowej szczególnie w okresie jesienno-zimowym. Każda sytuacja danej osoby, rodziny rozpatrywana jest indywidualnie na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalany plan pomocy ma na celu maksymalne, kompleksowe wsparcie rodzin z terenu miasta Kłodzka.

Szczególnie w okresie jesienno zimowym należy zwrócić uwagę na wzrost ilości osób i rodzin wymagających pomocy, zwłaszcza gdy dochodzą dodatkowe wydatki i wzrastają koszty utrzymania gospodarstwa domowego. W związku z powyższym w niniejszym opracowaniu wskazano system i rodzaj wsparcia w okresie jesienno-zimowym wdrażane w poszczególnych grupach społecznych.

WSPARCIE OSÓB BEZDOMNYCH ORAZ ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

Bezdomność jest bardzo złożonym i jednym z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Zabezpieczając osoby bezdomne, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku wdraża w życie kompleksowy katalog usług pomocy społecznej ukierunkowany na zjawisko bezdomności. Katalog usług systemu pomocy społecznej dostosowany jest do aktualnych możliwości Gminy (noclegownia, gorący posiłek) oraz innych uprawnień do uzyskania pomocy społecznej (świadczenia, poradnictwo, praca socjalna). Niewątpliwie w tworzeniu systemu pomocy osobom bezdomnym ważny jest przepływ informacji zarówno pomiędzy instytucjami jak i społecznością lokalną.

Szczególne wyzwanie dla pracowników socjalnych stanowią osoby bezdomne należące jednocześnie do innych kategorii osób zagrożonych wykluczeniem np. osoby z niepełnosprawnością, z zaburzeniami psychicznymi czy uzależnieniami. Czynniki wyróżniające te kategorie stanowią nie tylko wielokrotne stygmaty, ale wchodzi one ze sobą w złożone związki przyczynowo-skutkowe zwiększając ryzyko marginalizacji i kontroli nad własnym życiem (np. bezdomność może być spowodowane uzależnieniem czy też chorobą psychiczną, ale również może powodować popadanie w uzależnienie bądź stanowić przyczynę bardzo poważnych kryzysów psychicznych). Osoby te wytwarzają typowe dla siebie wzorce zachowań, często nieakceptowane i niezrozumiałe dla pozostałej części społeczeństwa. Wzorce i zachowania tej grupy często pozostają w sprzeczności z powszechnie obowiązującymi normami.

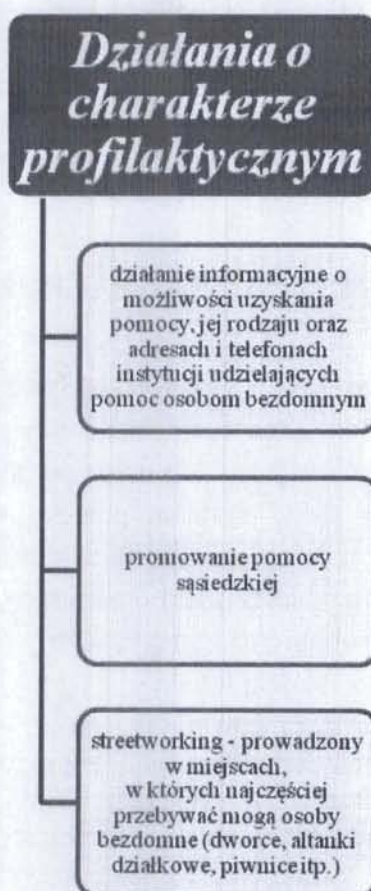
Problem bezdomności wymaga dobrze zorganizowanego systemu działania zarówno ze strony rządowej jak i samorządowej.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że ustawowy obowiązek udzielenia schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym należy do zadań własnych gminy.

Praca z osobami bezdomnymi, rozwiązywanie problemu bezdomności, wprowadzanie możliwości pomocowych dla tej grupy osób stanowi bardzo duże wyzwanie nie tylko dla pracowników pomocy społecznej, ale dla całej naszej Gminy. Nadal stoimy przed zadaniami związanymi z nowymi przepisami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018r., w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni.

Katalog działań ukierunkowanych na osoby bezdomne i osoby zagrożone bezdomnością:

Opracowany katalog usług systemu pomocy społecznej składa się z działań o charakterze: profilaktycznym, osłonowym i aktywizacyjnym. Działania te wdrażane są przez pracowników socjalnych adekwatnie do konkretnej osoby bezdomnej oraz jej potrzeb.

Działania o charakterze osłonowym

zabezpieczenie noclegu,
wyżywienia, środków higieny
i odzieży

udzielanie pomocy
medycznej i sanitarnej
poprzez kontakt z
pielęgniarką środowiskową,
lekarzami, szpitalem,
przychodniami

pomoc w uzyskaniu
świadczeń z systemu
zabezpieczenia społecznego
(świadczenia emerytalno-
rentowe lub świadczenia z
systemu pomocy społecznej)

pomoc w wyrobieniu lub
odtworzeniu dokumentów

Działania o charakterze aktywizacyjnym

działania informacyjne o pomocy prawnej i psychologiczno-terapeutycznej

poradnictwo oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (szczególnie w uzyskaniu samodzielnego lokalu)

umożliwienie i pomoc w leczeniu uzależnień

udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, ponowne nawiązywanie zerwanych więzów rodzinnych

pomoc w przystosowaniu do życia w społeczeństwie, szczególnie po wyjściu z Zakładu Karnego

Aktywizacja społeczno-zawodowa (prace społecznie użyteczne, CIS, PUP, wykorzystanie programów unijnych)

Wsparcie osób bezdomnych w formie zapewnienia tymczasowego schronienia:

Wypełniając podstawowy zakres pomocy dla osób bezdomnych, na terenie miasta Kłodzka zapewniane jest schronienie w Noclegowni w Kłodzku przy ul. Łukasińskiego. Prowadzona noclegownia funkcjonuje przez 12 miesięcy, a w okresie jesienno-zimowym czynna jest całodobowo (od 1 października 2019r.). Prowadzenie Noclegowni zlecane jest organizacji pozarządowej w ramach otwartego konkursu ofert, która ma możliwości pozyskiwania środków nie tylko w ramach dotacji z Gminy, ale także z innych źródeł w ramach prowadzonej działalności statutowej. Noclegownia przeznaczona jest wyłącznie dla

mężczyzn. W przypadku kobiet będących osobami bezdomnymi proponuje się im schronisko dla kobiet poza terenem miasta Kłodzka. W chwili obecnej Gmina Miejska Kłodzko ponosi odpłatność za 1 bezdomną kobietę przebywającą w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet w Świdnicy w wysokości 1200,00 zł., miesięcznie oraz 1 bezdomnego mężczyznę przebywającego w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Szczodrem w wysokości 699,36 zł miesięcznie.

Pomieszczenia, w których obecnie mieści się noclegownia są w bardzo złym stanie technicznym, powierzchnia noclegowni wynosi 67,72 m². Noclegownia w okresie zimowym pomieścić może maksymalnie 20 osób bezdomnych (wraz z dostawkami). W chwili obecnej do korzystania z tymczasowego miejsca noclegowego uprawnionych jest 9 osób. Jednakże przewiduje się wzorem lat ubiegłych, iż w przypadku pogorszenia się warunków atmosferycznych, do noclegowni będą przyjmowane pozostałe osoby bezdomne, które obecnie nie przebywają w noclegowni.

Obecny stan infrastruktury noclegowni nie zaspakaja rzeczywistych potrzeb i znacznie utrudnia prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki społecznej w tym przeciwdziałania bezdomności i całkowicie odbiega od przyjętych standardów i mających obowiązywać od 1 stycznia 2021r.

W roku 2019 na prowadzenie noclegowni Gmina przeznaczyła kwotę 139 930 zł. Realizację zadania powierzono w drodze otwartego konkursu ofert w miesiącu styczeń 2019r. Stowarzyszeniu „Promyk” Kłodzka Pomoc Społeczna, natomiast od miesiąca luty 2019 do grudnia 2019 Noclegownia prowadzona jest przez Koło Kłodzkie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta.

Pracownicy socjalni podejmują działania w celu dotarcia również do osób zagrożonych utratą zdrowia lub życia z powodu niskich temperatur. Reagują również na zgłoszenia instytucji i osób prywatnych o osobach zagrożonych. W związku z powyższym Ośrodek Pomocy Społecznej wzorem lat ubiegłych planuje również wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej monitoringu miejsc, w których mogą gromadzić się osoby bezdomne jak: działki, dworce, pustostany, parki, okolice mostów itp. w celu zapewnienia osobom bezdomnym wszechstronnej pomocy szczególnie zapewnienia schronienia - streetworking

WSPARCIE W FORMIE ZAPEWNIENIA DOŻYWIANIA

Wsparcie w formie zapewnienia dożywiania realizowane jest przy wykorzystaniu dotacji rządowej w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 poz. 1007). Zadanie to realizowane jest w trzech obszarach:

Zapewnienie gorącego posiłku:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobie, która nie może go sobie sama zapewnić. Finansowanie tego zadania w całości pokrywane jest ze środków gminnych i stanowi wkład własny gminy w realizację programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Jednym z podstawowych założeń powyższego wsparcia jest ograniczenie zjawiska niedożywienia poprzez zapewnienie gorącego posiłku osobom i rodzinom korzystającym z pomocy społecznej oraz poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

W roku 2019 (w tym w okresie jesienno zimowym) osoby i rodziny wymagające wsparcia w postaci zapewnienia gorącego posiłku mogą korzystać z tej formy pomocy w stołówce Stowarzyszenia „Promyk” Kłodzka Pomoc Społeczna. Koszt jednego gorącego posiłku wynosi 3,40zł.

Wg wykonania na dzień 16.10.2019r. na pomoc w formie zapewnienia gorącego posiłku wydatkowano 19 988,60 zł. Przeznaczone środki finansowe zabezpieczają potrzeby w tym zakresie do grudnia 2019r.

Pomoc dla dzieci w formie zapewnienia obiadu w stołówkach szkolnych i przedszkolnych:

Realizacja tej formy pomocy polega na zapewnieniu pełnowartościowych obiadów w stołówkach szkolnych i przedszkolnych dla dzieci i młodzieży. Na bieżąco pracownicy Ośrodka współpracują z pedagogami szkolnymi w celu zapewnienia obiadów wszystkim potrzebującym dzieciom oraz młodzieży szkolnej. Dodatkowo wspierane są także dzieci w przedszkolach w celu udzielania kompleksowej pomocy dotyczącej realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” i objęcia tą formą pomocy wszystkie dzieci i młodzież szkolną.

Institucje Gminy Miejskiej Kłodzko monitorują potrzeby w zakresie dożywiania. Diagnoza potrzeb w zakresie dożywiania poza standardową grupę świadczeniobiorców pomocy społecznej, prowadzona jest wspólnie przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku i pedagogów szkolnych.

Wprowadzenie do katalogu form wsparcia nowego świadczenia, jakim było świadczenie wychowawcze realizowane w ramach programu „Rodzina 500+” wpłynęło bardzo pozytywnie na łagodzenie problemu niedożywienia wśród dzieci i młodzieży.

Zauważamy coraz mniejszą potrzebę ingerowania w tę sferę życia codziennego. Rodziny posiadając większe środki finansowe, częściej są w stanie samodzielnie realizować swoje potrzeby w tym zakresie.

Wg wykonania na dzień 15.10.2019r. na pomoc w formie zapewnienia obiadu w stołówkach szkolnych i przedszkolnych wydatkowano 38 604,80 zł. Przeznaczone środki finansowe zabezpieczają potrzeby w tym zakresie do grudnia 2019r.

Zasiłek celowy na zakup żywności:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku zabezpiecza także najuboższe rodziny m.in. w formie zasiłków celowych na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. W sytuacji, jeżeli stan zdrowia wymaga stosowania specjalnej diety i stanowi przeciwwskazania do korzystania ze zbiorowego żywienia, rodziny otrzymują środki finansowe na zakup żywności w celu samodzielnego przygotowania posiłków zgodnych z zaleceniem lekarskim.

Wg wykonania na dzień 15.10.2019r. na pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności wydatkowano 575 290,68 zł. Przeznaczone środki finansowe zabezpieczają potrzeby w tym zakresie do grudnia 2019r.

Na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w planie zabezpieczono środki finansowe w wysokości 987 000 zł., w tym: dotacja 592 200 zł., i 394 800 środki własne gminy.

Dodatkowe formy wsparcia w zakresie zapewnienia dożywiania:

Dystrybucja żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020:

Dystrybucja żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 na podstawie kart żywnościowych dla osób uprawnionych z terenu miasta Kłodzka, stanowi ważny instrument będący uzupełnieniem obecnego systemu świadczeń społecznych oraz rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”. W chwili obecnej na poziomie rządowym trwają prace nad rozpoczęciem kolejnej edycji Programu. Przewiduje się, iż Programem objętych zostanie ponownie około 1300 osób.

WSPARCIE DLA OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH, SAMOTNYCH

Usługi opiekuńcze:

Świadczenie tej pomocy jest szczególnie ważne w okresie zimowym. Pomoc ta udzielana jest nie tylko w prowadzeniu gospodarstwa domowego (np. przynoszenie węgla, pomoc w zakupach, kontakt z lekarzem itp.), ale także ma na celu zapewnienie osobie samotnej, niepełnosprawnej, starszej kontakt z otoczeniem dając jej również poczucie bezpieczeństwa i troski. Pomoc w formie usług opiekuńczych kierowana jest przede wszystkim do osób samotnych lub tych, którym rodzina z różnych powodów nie jest w stanie udzielić pomocy w tym zakresie. Mimo, że obowiązek zapewnienia pomocy przez rodziny osobom starszym, niepełnosprawnym wynika z regulacji prawnej, często jednak osoby najbliższe nie chcą lub nie mogą tej pomocy udzielić. Przypadki takie są coraz częstsze i wynikają w dużej mierze z osłabienia więzi rodzinnych. Postęp cywilizacyjny procesu industrializacji i urbanizacji wpłynął znacząco na zmiany funkcji i struktury rodziny kształtując postawy obojętności i pasywności.

Kwota przeznaczona na realizację zadania to 499 870 zł. Usługi opiekuńcze realizuje Stowarzyszenie „PROMYK” Kłodzka Pomoc Społeczna. Podmiot wybrany został na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosi 19,30 zł. Usługobiorcy pokrywają koszty świadczonych usług procentowo w zależności od posiadanych dochodów zgodnie z Uchwałą nr XXIII/190/2016 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Z uwagi na rosnące potrzeby w zakresie świadczenia usług opiekuńczych oraz systematyczny wzrost minimalnej stawki godzinowej oraz najniższego wynagrodzenia zachodzi potrzeba zwiększenia na rok 2020 środków finansowych na ten cel, co przedstawione zostało przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku w planie budżetu na rok 2020.

POMOC W FORMIE OPAŁU I DODATKOWE FORMY WSPARCIA

W celu zabezpieczenia najuboższych osób i rodzin przed skutkami zimy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku w miesiącu październik 2019r., rozpoczął udzielanie pomocy w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych na częściowe pokrycie kosztów na zakup opału. W przypadku podejrzenia, że pomoc może zostać wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pracownik socjalny Ośrodka wykupuje opał dla danej osoby lub rodziny. Na realizację zadania Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku zabezpieczył kwotę 34 000 zł. Po przeprowadzonej diagnozie ustalono, iż na chwilę obecną ze wsparcia w powyższej formie może skorzystać około 400 rodzin.

Dodatkowym elementem wsparcia i zabezpieczenia rodzin i osób w okresie jesienno-zimowym jest pomoc finansowa w postaci zasiłków okresowych, a także zasiłków stałych przeznaczonych dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku, choroby.

DODATKOWE FORMY WSPARCIA W RAMACH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Poza świadczeniami z pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania związane z wypłacaniem świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, a ostatnio również (od 2018r.) jednorazowych świadczeń „Dobry start”.

Są to pozaubezpieczeniowe systemy świadczeń socjalnych, realizowane w oparciu o odmienne od systemu pomocy społecznej, kryteria i zasady.

Założeniem świadczeń realizowanych jako świadczenia rodzinne i wychowawcze jest ochrona rodzin, szczególnie rodzin z dziećmi i osobami niepełnosprawnymi.

Okres jesienno-zimowy jest okresem wzmożonych wydatków rodziny związanych zarówno z koniecznością zapewnienia odpowiedniego zabezpieczenia, jak też rozpoczęciem roku szkolnego, dlatego też pomoc z systemu świadczeń rodzinnych ma dodatkowo poza systemem pomocy społecznej wesprzeć rodzinę.

Ustawodawca dostrzegł potrzebę łagodzenia niekorzystnych skutków finansowych, na jakie napotyka rodziny z powodu uczęszczania dziecka do szkoły lub wychowywania dziecka niepełnosprawnego.

Publiczne wsparcie w tym zakresie realizowane jest m.in. poprzez świadczenia rodzinne, a w szczególności dodatki do zasiłku rodzinnego.

Spośród wszystkich wydatków, jakie w trakcie pobierania nauki wiążą się z utrzymaniem dziecka, szczególnie wyartykułowano wydatki, jakie niesie ze sobą rozpoczęcie roku szkolnego przez dziecko.

Okresowe zwiększone koszty wywołane koniecznością wyposażenia dziecka rozpoczynającego rok szkolny w pomoce dydaktyczne, odzież i obuwie, jak również koniecznością ponoszenia kosztów dojazdów dziecka do szkoły, stanowią główne wydatki uzasadniające udzielenie wsparcia materialnego.

Podstawowym instrumentem wspomagania sytuacji finansowej rodzin z dziećmi w wieku szkolnym, jest dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Jest to świadczenie o charakterze jednorazowym, przyznawanym na dziecko rozpoczynające naukę, bądź roczne przygotowanie przedszkolne w roku szkolnym w wysokości **100 zł**.

We wrześniu br. wypłacono to świadczenie **647 dzieciom**.

Na bieżąco przyjmowane są również wnioski w sprawie udzielenia pomocy w takiej formie.

Sytuacje te dotyczą głównie przypadków, kiedy dziecko rozpoczyna roczne przygotowanie przedszkolne lub podejmuje naukę w nowej szkole.

Kolejny rok obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, wzmocnił rolę pomocy oferowanej rodzicom na sfinansowanie kosztów wyprawki szkolnej. Podobnie, jak wcześniej, obok świadczeń rodzinnych i dodatków, na dziecko w wieku do ukończenia 20 roku życia (24 roku życia w przypadku dziecka niepełnosprawnego) rozpoczynające rok szkolny można uzyskać jednorazowe świadczenie „Dobry start”. Jest to świadczenie o

charakterze jednorazowym w wysokości **300 zł.** na dziecko, przyznawane bez względu na sytuację finansową rodziny.

Zmiana wprowadzona w roku bieżącym, pozwala na objęcie tym wsparciem również dzieci rozpoczynające naukę w szkołach policealnych i szkołach dla dorosłych.

Pierwsze wypłaty zostały już przez nas zrealizowane w lipcu br. Do chwili obecnej świadczenie wypłacono **2.410 dzieciom.** Wnioski w tej sprawie mogą być składane do 30 listopada br.

Poza bezpośrednimi kosztami związanymi z rozpoczęciem roku szkolnego, rodziny z dziećmi które podejmują naukę w szkole poza miejscem stałego zamieszkania, są narażone na dodatkowe koszty związane z koniecznością zapewnienia dziecku dojazdu do szkoły lub zamieszkania w miejscowości, gdzie znajduje się siedziba szkoły na czas nauki.

Na realizację takiej potrzeby pojawił się dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Celem tego świadczenia jest udzielanie pomocy publicznej osobom, które bądź nie mają możliwości kontynuowania nauki w swoim mieście (np. ze względu na wybrany profil szkoły lub występującą niepełnosprawność), bądź celowo wybierają kształcenie w szkołach położonych poza Kłodzkiem.

Jest to świadczenie o charakterze okresowym – wypłacanym w trakcie trwania roku szkolnego tj. od września danego roku do czerwca roku następnego w wysokości:

- **69 zł.** miesięcznie, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły poza Kłodzkiem,
- **113 zł.** miesięcznie, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, gdzie ma swoją siedzibę szkoła.

Obecnie w związku z pobieraniem świadczeń rodzinnych w czasie trwania okresu zasiłkowego do 31 października 2019r, przyznano prawo do tych dodatków **15 dzieciom.**

Można również obecnie składać wnioski o przyznanie tego świadczenia w przypadku, jeżeli dziecko od września br. podjęło pierwszy raz naukę w szkole poza swoim miejscem zamieszkania.

Innym kryterium powodującym zwiększone koszty utrzymania dziecka, zwłaszcza w związku z rozpoczęciem roku szkolnego jest jego niepełnosprawność.

Niepełnosprawne dziecko w oczywisty sposób wymaga większych nakładów finansowych związanych np. z koniecznością zapewnienia transportu, specjalnych warunków nauki, czy też materiałów służących do rehabilitacji i pomocy dydaktycznych.

W takim przypadku ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje możliwość wsparcia rodzin z dziećmi poprzez przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Jest to świadczenie przyznawane na okres zasiłkowy (jednak nie dłużej niż do czasu ważności orzeczenia o niepełnosprawności) w wysokości **90 zł.** lub **110 zł.** na dziecko (w zależności od wieku dziecka).

Warunkiem jest uznanie dziecka za osobę niepełnosprawną.

Dodatek wypłacany jest na bieżąco, zgodnie z przyjętymi wnioskami.

We wrześniu br. wypłacono świadczenie na **80 dzieci.**

Dopełnieniem wsparcia dla rodzin z osobą niepełnosprawną jest zasiłek pielęgnacyjny w wysokości **184,42 zł.**mies. Od listopada br. wysokość świadczenia wzrośnie do kwoty **215,84 zł.**mies.

Rolą zasiłku pielęgnacyjnego jest częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy w związku z niezdolnością do samodzielnej

egzystencji. Może być wypłacany nie tylko niepełnosprawnym dzieciom, ale również dorosłym osobom niepełnosprawnym, które ukończyły 75 rok życia lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, bądź orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z zastrzeżeniem, że niepełnosprawność powstała w okresie dzieciństwa.

Średnio miesięcznie świadczenie wypłacane jest **690 osobom na łączną kwotę – 127.250 zł.** Około **90** rodzin korzysta ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości **1.583 zł.mies.**, przeznaczonego dla członka rodziny rezygnującego z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

Osoby rezygnujące z zatrudnienia (które nie posiadały uprawnień do wspomnianego wcześniej świadczenia pielęgnacyjnego) mogą korzystać z uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna.

Wysokość tych świadczeń wynosi **620 zł.mies.** i objętych tą formą wsparcia jest **14 rodzin** opiekujących się swoimi bliskimi.

Obowiązujący obecnie stan prawny w zakresie udzielania pomocy rodzinie przewiduje także w przypadku urodzenia się dziecka, możliwość objęcia kompleksowym wsparciem rodziny w początkowym okresie życia dziecka.

Służy temu świadczenie rodzicielskie w wysokości **1.000 zł.mies.** Adresowane jest do rodzin w których urodziło się dziecko, a rodzice nie posiadają uprawnień do zasiłku macierzyńskiego np. osoby bezrobotne, studentki, uczennice, rencistki.

Dzięki tej pomocy przez okres 12 miesięcy rodziny uzyskują dodatkowe dochody (niezależnie od swojej sytuacji materialnej), które mogą zostać wykorzystane na potrzeby związane z utrzymaniem, opieką i pielęgnacją nowonarodzonego dziecka oraz matki.

Miesięcznie świadczenie to wypłacane jest blisko **45 matkom.**

Ponadto rodzic pozostający w zatrudnieniu i korzystający z urlopu wychowawczego udzielonego na czas sprawowania opieki nad dzieckiem może korzystać z dodatku do zasiłku rodzinnego w wysokości **400 zł.mies.** przez okres 24 m-cy, jednak nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 3 roku życia. Jest to forma wsparcia proponowana rodzicom, którzy nie decydują się na powrót do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego i ma na celu częściowe zrekomensowanie utraconego wynagrodzenia w związku ze sprawowaną opieką nad małym dzieckiem. Obecnie z takiej pomocy korzysta **25 rodzin.**

Dopełnieniem pomocy dla rodziny w której urodziło się dziecko jest jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego w wysokości **1.000 zł.** oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka również w wysokości **1.000 zł.** Warunkiem ich przyznania jest pozostawanie matki pod opieką lekarską w okresie od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Z tego rodzaju wsparcia korzysta kilkanaście nowych rodzin każdego miesiąca.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych pozwala także na udzielenie bezpośredniego wsparcia rodzinom niepełnych i wielodzietnych.

Okres jesienno-zimowy wydaje się szczególnie dotkliwy w sytuacji, kiedy rodzic samotnie wychowuje dziecko, bądź jest kilkoro dziecko rozpoczynających swoją edukację.

W takiej sytuacji przewidziany jest dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka - przyznawany, jeżeli nie zostało ustalone ojcostwo, bądź drugi z rodziców dziecka nie żyje. Podstawowa wysokość dodatku wynosi **193 zł.mies.** i może zostać podwyższona jeżeli do świadczenia uprawnione jest dziecko niepełnosprawne.

Na bieżąco wypłacamy świadczenie w tej formie około **100 dzieciom** miesięcznie na **łącną kwotę 20.500 zł. mies.**

Realizując założenia polityki prorodzinnej, system świadczeń rodzinnych przewiduje dla rodzin wielodzietnych wypłatę dodatkowego świadczenia – dodatku na każde trzecie i kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego. Wysokość świadczenia wynosi **95 zł.mies.** na każde uprawnione dziecko.

Zwłaszcza w kontekście rozpoczęcia roku szkolnego i występujących wówczas potrzeb wydaje się, że jest to ważny rodzaj wsparcia finansowego. Miesięcznie korzysta z takiego dodatku ok. **140 dzieci, na łączną kwotę – 13.300 zł.**

Poza podanymi wyżej dodatkami, które bezpośrednio mają łagodzić trudną sytuację finansową rodziny związaną z przygotowaniem dzieci do roku szkolnego, również pobierany zasiłek rodzinny na dzieci oraz świadczenie z funduszu alimentacyjnego w sposób pośredni pozwalają odciążyć domowy budżet w tym okresie.

Średnio miesięcznie wypłacamy ok. **1.080 dzieciom** zasiłki rodzinne na łączną kwotę ponad **126.500 zł.**

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego wypłacane są dla **230 dzieci** na łączną kwotę ok. **81.000 zł.mies.**

Obecnie okres zasiłkowy trwa do 31 października każdego roku co oznacza, że we wrześniu i październiku świadczenia rodzinne wypłacane są bez potrzeby składania nowych dokumentów.

Świadczenia są zrealizowane, jako kontynuacja, co gwarantuje rodzicom nieprzerwaną wypłatę i ma szczególne znaczenie w związku z ponoszonymi we wrześniu i październiku wydatkami szkolnymi.

Od lipca br. rozpoczęliśmy przyjmowanie wniosków na nowy okres zasiłkowy i każda zainteresowana rodzina może ubiegać się o świadczenia rodzinne na okres od XI 2019r. do X 2020r.

Bez zmiany pozostają kryteria uprawniające do pobierania świadczeń tj. do zasiłku rodzinnego i dodatków – **674 zł.** w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub **764 zł.** jeżeli w rodzinie wychowywane jest niepełnosprawne dziecko.

Dzięki mechanizmowi „złotówka za złotówkę” rodziny, które przekraczają podane wyżej kryteria ustawowe również mogą pobierać zasiłki rodzinne wraz z dodatkami. Miesięczną kwotę wypłacanych świadczeń rodzinnych pomniejsza się wówczas o kwotę, która stanowi przekroczenie kryterium dochodowego. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwala obecnie objąć wsparciem również rodziny, które osiągają dochody nieco wyższe niż określone w ustawie.

Od października br. zostało podwyższone do kwoty **800 zł.** kryterium uprawniające do pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które wcześniej wynosiło 725 zł. i nie ulegało zmianie od 2008r. Fakt ten bez wątpienia wpłynie na zatrzymanie niekorzystnej na przestrzeni ostatnich lat, tendencji spadkowej w zakresie liczby osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Funkcjonująca od 1 kwietnia 2016r. ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program 500+) przewidywała do czerwca 2019r. świadczenie wychowawcze niezależne od sytuacji dochodowej rodziny w wysokości **500 zł.mies.** dla każdego drugiego i kolejnego dziecka w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia. Dodatkowo świadczenie mogło być również wypłacane na pierwsze dziecko rodzinom, których dochód w przeliczeniu

na osobę nie przewyższał 800 zł. lub 1.200 zł. jeżeli w rodzinie było niepełnosprawne dziecko.

Od lipca br. zniesione zostało kryterium odnoszące się do liczby wychowywanych dzieci i obecnie prawo do świadczenia przysługuje rodzicowi na każde dziecko w wieku do 18 roku życia, które pozostaje pod jego opieką.

Ten rodzaj wsparcia, a zwłaszcza obecna liberalizacja stanu prawnego, powoduje znaczącą poprawę sytuacji finansowej rodzin z dziećmi i bez wątpienia jest jednym z ważnych elementów ich zabezpieczenia socjalnego.

Przede wszystkim pozwala skupić się na bezpośrednich potrzebach związanych z wychowywaniem dzieci, opieką nad nimi i zaspokajaniem ich potrzeb życiowych bez obawy o środki finansowe na ten cel.

Pozostaje bez związku z uprawnieniami do świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych i stanowi swoiste uzupełnienie oferty pomocowej adresowanej do rodzin z dziećmi.

W lipcu br. podobnie, jak w przypadku świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, rozpoczęliśmy przyjmowanie wniosków na nowy okres zasiłkowy. Do września część rodzin pobierała świadczenie wychowawcze na podstawie decyzji wydanych w ubiegłym roku. Było to o tyle istotne, iż pozwalało na realizację niezbędnych potrzeb dzieci związanych szczególnie z rozpoczęciem roku szkolnego bez konieczności oczekiwania na nowe rozstrzygnięcie

W przypadku nowej grupy beneficjentów, którzy dopiero na skutek ostatnich zmian legislacyjnych, nabyli uprawnienia (są to głównie rodziny z 1 dzieckiem), rozpoczęliśmy już w lipcu pierwsze wypłaty świadczeń. W następnych miesiącach były one skutecznie zwiększane.

W okresie od lipca do września br. wypłaciliśmy łącznie **10.220** świadczeń wychowawczych na łączną kwotę – **5.081.340 zł.**

Wnioski o przyznanie świadczeń są przyjmowane na bieżąco. Szacujemy, że średniomiesięczne wykonanie w zakresie realizacji tego zadania będzie oznaczało wsparcie dla ok. **3.600 dzieci** na łączną kwotę – **1.800.000 zł.** Jest to podwojenie liczby dzieci objętych pomocą w tej formie w stosunku do okresu kiedy obowiązywało kryterium dochodowe (do VI 2019r.).

Opisane wyżej systemy wsparcia i pomocy stanowią szeroki wachlarz możliwości interweniowania i łagodzenia sytuacji kryzysowych występujących w rodzinach. Mając świadomość tego, że okres jesienno-zimowy zwiększa wydatki związane z codziennym funkcjonowaniem, prowadzimy monitoring sytuacji osób i rodzin zagrożonych niemożnością samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb życiowych i staramy się w najbardziej optymalny sposób obejmować je wsparciem i pomocą z jednoczesnym uwzględnieniem posiadanych ram budżetowych. Poza rozeznaniem środowiska prowadzona jest także akcja informacyjna mająca na celu dotarcie do jak największej liczby osób i rodzin wymagających wsparcia, a w efekcie pomoc w przezwyciężaniu trudności życiowych.

**PODSUMOWANIE PRZYGOTOWANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W OKRESIE ZIMOWYM W CELU ZABEZPIECZENIA OSÓB
KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

1. Umieszczenie na stronach internetowych, Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w innych publicznych miejscach apelu do mieszkańców miasta Kłodzka z prośbą o sygnalizowanie stanów zagrożenia zdrowia lub życia osób bezdomnych, samotnych, starszych, niepełnosprawnych.
2. Prowadzenie systematycznej akcji informacyjnej dotyczącej możliwości otrzymania pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Wspólne patrole monitoringowe miejsc, w których mogą przebywać osoby bezdomne prowadzone przez pracowników socjalnych Ośrodka, funkcjonariuszy Straży Miejskiej oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Kłodzku.
4. Monitorowanie środowisk niezaradnych życiowo w celu podjęcia szybkiej interwencji w razie wystąpienia bardzo niskich temperatur.
5. Podejmowanie działań przez pracowników socjalnych w nawiązywaniu kontaktów z najbliższą rodziną osób bezdomnych, niepełnosprawnych, samotnie zamieszkujących.
6. Zwiększenie liczby godzin opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób samotnych niepełnosprawnych w roku 2019/2020 oraz prowadzenia systematycznego rozeznania potrzeb w tym zakresie.
7. Zwiększenie ilości odwiedzin środowiskowych, co da możliwość ponownej oceny sytuacji rodziny i udzielenie pomocy adekwatnej do potrzeb w danej chwili.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programu żywnościowego FEAD – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020.
9. Realizacja rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” – w ramach programu zapewnienie gorącego posiłku, opłacanie pełnowartościowych obiadów dla dzieci i młodzieży w stołówkach szkolnych i przedszkolnych, a w przypadku przeciwwskazań zdrowotnych do korzystania z żywienia zbiorowego przyznawanie środków finansowych na zakup żywności.
10. Zapewnienie tymczasowego miejsca noclegowego dla osób bezdomnych w Noclegowni przy ul. Łukasińskiego w Kłodzku.
11. Zapewnienie pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych.
12. Zapewnienie pomocy finansowej na zakup opału (na chwilę obecną zdiagnozowano około 400 rodziny, którym przyznane zostanie wsparcie).
13. Upowszechnianie informacji wśród mieszkańców miasta Kłodzka o instytucjach z podaniem numerów telefonów gdzie można uzyskać wsparcie przy udziale Parafii, ZAMG i Spółdzielni Mieszkaniowej w Kłodzku oraz innych instytucji i podmiotów działających na terenie miasta Kłodzka.
14. Systematyczna współpraca ze szkołami w kontekście sytuacji dzieci uczęszczających do ich placówek (np. pod względem braku odzieży zimowej, obuwia zimowego).

15. Współpraca z ZAMG i Spółdzielnią Mieszkaniową w Kłodzku w celu przekazywania informacji dotyczącej przebywania na terenie ich zasobów mieszkalnych osób bezdomnych.
16. Współpraca z Wydziałem Gospodarki Mieniem Gminnym i Wspólnot Mieszkaniowych Urzędu Miasta w Kłodzku oraz Doraźną Komisją Mieszkaniową.
17. Występowanie z pismami w sytuacjach kryzysowych do gazowni, zakładu energetycznego z prośbą o ewentualne rozłożenie na raty rachunków gospodarstw domowych zagrożonych wyłączeniem ogrzewania w okresie niskich temperatur.
18. Podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych, pracownicy socjalni Ośrodka, zwracać będą uwagę mieszkańcom na konieczność sprawdzenia przewodów kominowych oraz ich systematyczne czyszczenie i właściwe użytkowanie urządzeń, w których odbywa się proces spalania.
19. Kierowanie dzieci do świetlic środowiskowych.
20. Współpraca ze Strażą Miejską w Kłodzku, Komendą Powiatową Policji w Kłodzku, ZOZ Kłodzko, Strażą Ochrony Kolei, przedstawicielami duchowieństwa, ZAMG Kłodzko, Spółdzielnią Mieszkaniową w Kłodzku oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i Związku działkowców, w celu podjęcia wspólnych działań w okresie zimowym na rzecz osób bezdomnych, osób zagrożonych bezdomnością, samotnych, starszych, niepełnosprawnych.
21. Współpraca z Zakładem Karnym w Kłodzku z zakresie informowania o zwolnieniach z placówki potencjalnych osób bezdomnych z terenu miasta Kłodzka.
22. Uzupełnianie pomocy dla rodzin z dziećmi o dodatkową formę wsparcia w postaci świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego (Program 500+, „Dobry start” 300+).
23. Współpraca z asystentami rodziny szczególnie w rodzinach, w których występują deficyty.
24. Współpraca z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
25. Współpraca pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku ze streetworkerem w celu uzupełniania formy wsparcia oraz tworzenia pomostu pomiędzy osobą bezdomną, a społeczeństwem pozwalającego osobie bezdomnej przywrócić możliwości pełnienia ról społecznych poprzez pracę z osobami bezdomnymi podejmowanej w kierunku pozytywnych zmian, rozumianych jako chęć zmiany sposobu życia przede wszystkim wśród grupy osób bezdomnych, która nie wyraża zgody na pobyt w noclegowni.

ZAGROŻENIA

1. Brak miejsc noclegowych dla osób bezdomnych znajdujących się pod wpływem alkoholu;
2. Przegięszczenie i złe warunki techniczne panujące w noclegowni;
3. Brak wyrażenia zgody przez osoby bezdomne do skierowania do noclegowni lub schroniska;

4. Brak miejsc noclegowych dla osób bezdomnych z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu;
5. Eksmisje;
6. Brak zainteresowania rodziny w stosunku do swoich krewnych w szczególności osób starszych, niepełnosprawnych czy też osób bezdomnych;
7. Uzależnienie od alkoholu części osób bezdomnych, a także innych osób;
8. Niskie środki finansowe na pokrycie kosztów zakupu opału (zabezpieczono 34.000zł, całość planu na rok 2019 w zakresie zasiłków celowych wynosił 80.000zł w tym: inne zasiłki celowe m.in. zakup leków, sprawienie pogrzebu, pokrycie kosztów schronienia dla osób bezdomnych – 1 bezdomna kobieta i 1 bezdomny mężczyzna, który z uwagi na stan zdrowia nie może przebywać w Noclegowni w Kłodzku).

Biorąc pod uwagę spektrum działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku, w sposób szczególny podchodzimy do świadczenia pracy socjalnej, ponieważ uznajemy nie cytując pojęcia pracy socjalnej z ustawy o pomocy społecznej, a opierając się na naszych doświadczeniach, że praca socjalna jest sztuką mądrego pomagania, dostarczania usług, które wspierają, ale nie uzależniają od systemu pomocy społecznej.

Nasza praca w tym zakresie opiera się o dobre relacje i współpracę z innymi instytucjami oraz ich pracownikami z różnych sfer życia, a przede wszystkim na życzliwości wobec osób potrzebujących pomocy i ich zaufaniu do instytucji pomocy społecznej.

J. Jolanta Leszko

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Jolanta Leszko